

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

JAN ROD: INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE SOUČASNOSTI A MECHANIKA MOCI

Posuzovaná diplomová práce představuje 65 stran čistého textu, je vybavena poznámkovým aparátem a seznamem použité literatury. Rozdělena je do čtyř větších kapitol a ústí v hodnotícím závěru. Již předem konstatuji, že text splňuje požadavky kladené na tento druh prací, a že autor osvědčil schopnost aplikovat poznatky a metody získané studiem na zvolený problém. Toto kladné hodnocení ovšem nevyklučuje některé kritické připomínky z mé strany, třebaže nejsou podstatné povahy.

Téma práce, které autor zvolil, je poměrně frekventované, ale díky srozumitelnosti a do jisté míry i laciné líbivosti bylo mnohokrát různými pracemi diskvalifikováno. Toho si byl autor zřejmě dobře vědom a levnému kritickému popisu konsekvencí mediace se úspěšně vyhnul, což oceňuji.

Problém, který autor ve zvolené tematice našel, se ukázal být heuristicky nosný a metoda jeho popisu, analýzy a řešení taktéž: autor otevřeně použil především Foucaultovy analýzy a interpretace proměn diskursivní realizace moci a pozdější Posterovy pokusy o jejich aplikaci na problém moci v současné době, poznamenané diskursem postmodernismu.

Z teoretického hlediska jsou oporou práce koncepce Foucaultovy a Posterovy, autor využil též výkladů dalších autorů, jejichž pozice je vzhledem k uvedeným dvěma sekundární. V obou případech je pro autora myšlenkovou osou výklad panoptikalizace (Foucault) a její varianty, super-panoptikalizace (Poster). Zde musím poznamenat, že Posterovo čtení Foucaulta je silně poznamenáno jeho dřívějším zájmem o Baudrillarda, což se v jeho interpretacích Foucaultova pojetí moci a dohledu projevuje, na což autor mohl více reagovat. Na druhé straně oceňuji pochopení a využití konceptu nutně participativního podílu na dohledu ze strany „publika“, jakož i konsekventního výkladu „směny“ identity/svobody za to, čemu Baudrillard říká *be connected*. Podobně se to má s výkladem mikrofyzyky moci: autor správně spojuje tento problém s percepcí, ale jakoby nevěděl, že Foucaultovu pojetí velmi úspěšně konkuruje Viriliův koncept logistiky percepce, za který již logicky ani empiricky jít nelze. Může se k tomu autor vyjádřit?

Z metodologického hlediska představuje posuzovaná práce poměrně jednoduše tvořený text: jak už je patrné z výše uvedených poznámek, hlavní metodou je tu metoda analogie a

vedle ní metoda analytické komparace. Třeba konstatovat, že autor postupoval v obou případech zodpovědně, jeho interpretace zvolených teorií nejdou za jejich logické hranice, autor nespekuluje. Spíš se mohu otázat, proč byl autor právě v metodologických souvislostech spokojen s Foucaultovou koncepcí moci na úrovni státu v době, kdy se z různých stran ozývají teze o mizení důležitých funkcí státu a kupříkladu Virilio píše o globalitarismu jako rozměrném a rychlém dědici totalitarismu? A když jsem vzpomněl Virilia: mám za to, že psát analyticky o *prostorových změnách předpokladů moci* a obejít přitom jeho interpretace nelze. Co na to řekne autor?

Z formálního hlediska mám k textu výhrady největší. Až po stranu 40 jsem sledoval gramatické chyby a překlepy a našel jsem jich nejméně 10. Rovněž tak jsem s překvapením identifikoval dvě rozdílné formy odkazů na zdroje – jednou se zkratkou „str.“, jindy s poměrně neobvyklým plným vypsáním výrazu „stránky“. Mám za to, že autor se měl řídit normou ČSN ISO 690, což platí i o odkazech na internetové zdroje, které podle normy psány nejsou. Někdy je chyba takového rázu, že znemožňuje jednoznačné porozumění smyslu věty – například na str. 39 (řádek 10-11) se píše, že se lidé stahují do ústraní, ale není jasné, zda z virtuality nebo z jejího stádia. Obecně slabé je též autorovo zacházení s interpunkcí.

Celkově hodnotím diplomovou práci Jana Roda jako zdařilou, jako text, v němž autor splnil vytýčené cíle, svými analýzami a interpretacemi obohatil témata pokrytá příslušnou katedrou, prokázal schopnost samostatné odborné práce a velmi dobrou znalost problematiky.

Navrhuji hodnocení 26 bodů.

15.06.2007

Prof. PhDr. Stanislav Hubík, CSc.

oponent